

Οι ξένες γλώσσες στην Ελλάδα των... μνημονίων
Το Ποντίκι

Στέλλα Πριόβολου

Πρόεδρος Τμήματος Ιταλικής Φιλολογίας Ε.Κ.Π.Α.

Η καθηγήτρια, πρόεδρος του Τμήματος Ιταλικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, τώως ειδική γραμματέας του ΥΠΕΠΘ Στέλλα Πριόβολου, με αφορμή τις προτάσεις, που παραδόθηκαν στον πρωθυπουργό ενόψει του νέου νόμου πλαισίου για τη λειτουργία των Πανεπιστημίων, μας έστειλε τις απόψεις της για την αντιμετώπιση των ξένων γλωσσών από το υπουργείο Παιδείας:

«Κατά τη διάρκεια προετοιμασίας της διεύρυνσης της Ευρώπης, με απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης, ανακηρύχτηκε το 2001 "Ευρωπαϊκό Έτος Γλωσσών". **Η απόφαση αυτή ανέδειξε τη σημασία των γλωσσών, οι οποίες αποτελούν πρόκληση για την ευρωπαϊκή οικοδόμηση και καλούνται να ανοίξουν τους νέους της ορίζοντες.**

Στόχος του **Ευρωπαϊκού Έτους Γλωσσών** ήταν η ευαισθητοποίηση των λαών στην εκμάθηση ξένων γλωσσών σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, στον χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης, της επιμόρφωσης των ενηλίκων και γενικότερα των

κοινωνικώ ν ομάδων.

Στα ελληνικά Πανεπιστήμια (Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Ιονίου) οι Ξένες Γλώσσες και Φιλολογίες διδάσκονται σε Τμήματα αυτοδύναμα: Αγγλικής, Γαλλικής Γερμανικής, Ιταλικής και Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας. Στο Πανεπιστήμιο Αθηνών λειτουργεί επίσης Τμήμα Τουρκικών και σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών καθώς και Τμήμα Σλαβικών Σπουδών. Στη Φλώρινα υπάρχει Τμήμα Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών και στη Ρόδο Μεσογειακών Σπουδών.

Όλα τα παραπάνω Τμήματα καλύπτουν γνωστικά αντικείμενα γλώσσας, λογοτεχνίας, ιστορίας και πολιτισμού των ξένων χωρών.

Η ένταξη της χώρας μας στην Ε.Ε. και τα νέα δεδομένα στον χώρο της εκπαίδευσης επιβάλλουν την αναθεώρηση των προγραμμάτων των πανεπιστημιακών σπουδών **και κατ' επέκταση την επανεξέταση της θέσης των Ξένων Γλωσσώ ν και Φιλολογιώ ν στο εκπαιδευτικό μας σύστημα...**

Το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας έπειτα από συζήτηση για τις αναγκαίες αλλαγές στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση κατέληξε σε συγκεκριμένες προτάσεις, που παραδόθηκαν στον πρωθυπουργό ενόψει του νέου νόμου πλαισίου για τη λειτουργία των Πανεπιστημίων. **Η πρόταση του ΕΣΥΠ αναφέρεται στην εισαγωγή των φοιτητώ ν σε Σχολή αντί σε Τμήμα.**

Παρότι το ΕΣΥΠ συμφώνησε ως προς το θέμα αυτό, οι αντιδράσεις των πανεπιστημιακών συνεχίζονται καθώς υπάρχουν, αναμφίβολα, πολλές δυσκολίες και απαιτούνται δομικές αλλαγές του συστήματος προκειμένου να εφαρμοστεί η σχετική μετατροπή στα Πανεπιστήμια. Αξίζει να θυμηθούμε ότι και ο νόμος πλαίσιο του 1982 αντιμετώπισε παρόμοιες αντιδράσεις για την αντίστροφη όμως μετατροπή, δηλαδή των Σχολών σε Τμήματα.

Βλάπτει την παιδεία

Είναι φανερό ότι στην εποχή των Μνημονίων για την Ελλάδα κάθε αλλαγή όχι μόνον απαιτείται αλλά και επιβάλλεται με μοναδικό κριτήριο τους οικονομικούς δείκτες και, δυστυχώς, **η φιλοσοφία αυτή βλάπτει σοβαρά την υγεία της Παιδείας και της Εκπαίδευσης.**

Ειδικά όμως για τη διδασκαλία των Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών στα Πανεπιστήμια, πιστεύω ότι αν η μετατροπή εφαρμοστεί σωστά, αυτή δεν θα εξυπηρετήσει στενά και μόνον τα οικονομικά κριτήρια αλλά θα ανταποκριθεί και σε αντίστοιχα ακαδημαϊκά με το ακόλουθο σκεπτικό:

Στα Πανεπιστήμια των περισσότερων ευρωπαϊκών χωρών **λειτουργούν Σχολές Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών στις οποίες θεραπεύονται ισότιμα γλώσσες και φιλολογίες ξένων χωρών συνδυαζόμενες μάλιστα δύο ή και τρεις στα προγράμματα σπουδών, έτσι ώστε οι πτυχιούχοι να αποκτούν μεγαλύτερες δυνατότητες επαγγελματικής αποκατάστασης.** Για παράδειγμα αναφέρω τον συνδυασμό των λατινογενών γλωσσών Γαλλικής, Ιταλικής και Ισπανικής ή των αγγλοσαξονικών Αγγλικής και Γερμανικής.

Η μετεξέλιξη των Τμημάτων σε Σχολές είναι υπόθεση δύσκολη και πρέπει να έχει τη συναίνεση των πανεπιστημιακών για να εφαρμοστεί. Εξάλλου, κάθε Πανεπιστήμιο έχει τις ιδιομορφίες του, και γενικοί κανόνες και μέτρα είναι επικίνδυνο να επιχειρούνται, καθώς δύσκολα αποφέρουν καρπούς.

Οι θεσμικοί φορείς και οι ειδικοί επιστήμονες σε κάθε γνωστικό αντικείμενο πρέπει να ασχοληθούν σοβαρά με τις επικείμενες αλλαγές χωρίς αρνητική εκ των προτέρων διάθεση αλλά με τη βούληση βελτίωσης και εκσυγχρονισμού της λειτουργίας των Πανεπιστημίων μας.

Επιπλέον προβλήματα

Η πρωτοφανής και απρόσμενη οικονομική στενότητα της χώρας και η κατ' ανάγκη περιστολή δαπανών και στην Παιδεία, **δεν θα πρέπει με κανέναν τρόπο να οδηγήσει στην κατάρρευση του δημόσιου ελληνικού Πανεπιστημίου, που με αγώνες οικοδομήθηκε.**
Αλλά και η για τους ίδιους λόγους

κατάργηση διδασκαλίας ορισμένων γλωσσών στο σχολείο, χωρίς συγκεκριμένη πολιτική ξένων γλωσσών, θα δημιουργήσει επιπλέον προβλήματα.

Το υπουργείο Παιδείας, έχοντας καθιερώσει ως... **μητρική γλώσσα την Αγγλική**, προχωρά τώρα στην απόφαση να διδάσκεται από το σχολικό έτος 2011-12 **μία δεύτερη ξένη γλώσσα, η οποία θα επιλέγεται μεταξύ της Γαλλικής, της Γερμανικής, της Ιταλικής και της Ισπανικής.**

Όμως, για την επιλογή της γλώσσας **θα ληφθεί υπόψη η ύπαρξη οργανικής θέσης εκπαιδευτικού στο σχολείο. Σε περίπτωση μάλιστα που οργανική θέση έχουν δύο ή περισσότεροι εκπαιδευτικοί διαφορετικών ειδικοτήτων, θα επιλεγεί η ξένη γλώσσα που επιθυμεί να διδαχθεί η πλειοψηφία των μαθητών του Γυμνασίου.**

Εδώ ισχύει πραγματικά η ρήση πρώτα ο μαθητής . Στην πραγματικότητα, λοιπόν, η δυνατότητα επιλογής περιορίζεται ανάμεσα στις γλώσσες του... άξονα, δηλαδή **τη Γαλλική και τη Γερμανική**

Έτσι, χωρίς προβληματισμό, χωρίς διάλογο, χωρίς έγνοια για διδάσκοντες και διδασκόμενους.

Γιατί άραγε έγιναν τόσες δαπάνες από προηγούμενες κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ για την ισότιμη εισαγωγή, βάσει γλωσσικής πολιτικής, των ευρωπαϊκών γλωσσών στην εκπαίδευση

Είναι οδυνηρά, όμως, αληθινό ότι η γλωσσική πολιτική είναι μια πολυτέλεια όταν στην υπό επιτήρηση Ελλάδα η εθνική πολιτική είναι ανύπαρκτη!

Στέλλα Πριόβολου».